

Přehled gramatiky

1. PODSTATNÁ JMÉNA

A. Rod podstatných jmen

rod mužský

amigo
jefe
francés
actor
joven
pianista
belga

rod ženský

amiga
jefa
francesa
actriz
joven
pianista
belga

B. Číslo podstatných jmen

zakončení

neprízvučná samohláska
prízvučné -é

přízvučná samohláska

s výjimkou -é

pod vlivem analogie

souhláska – slova šp.

původu

souhláska – složeniny

číslo jednotné

perro
casa
parte
café
marroquí

číslo množné

perros
casas
partes
cafés
marroquíes

papás

leyes

ciudades

paraguas

2. ČLEN

A. Člen určitý

rod mužský

rod ženský

číslo jednotné

el
la

číslo množné

los
las

B. Člen neurčitý

rod mužský

rod ženský

číslo jednotné

un
una

číslo množné

—
—

3. PŘÍDAVNÁ JMÉNA

A. Stupňování přídavných jmen

a) Pravidelné

základní tvar
amable

komparativ
más amable (que)
menos amable (que)

superlativ
el / la más amable (de)
el / la menos amable (de)

b) Nepravidelné

základní tvar
bueno
malo
grande
pequeño

komparativ
mejor (que)
peor (que)
mayor (que)
menor (que)

superlativ
el / la mejor (de)
el / la peor (de)
el / la mayor (de)
el / la menor (de)

c) Superlativ absolutní

alto/a
rico/a
joven
bueno/a
amable

altísimo, altísima
riquísimos, riquísima
jovenísimo, jovencísima
bonísimo, bonísima, buenísimo, buenísima
amabilísimo, amabilísima

B. Zkrácené tvary přídavných jmen před podstatným jménem

a) pouze v mužském rodě:

bueno – buen
malo – mal
santo – san

un **buen** amigo
una **buena** amiga
un **mal** momento
una **mala** semana
San Pablo
ale **Santo Domingo, Santo Tomás**
Santa Teresa

un amigo **bueno**
una amiga **buena**
un momento **mal**
una semana **mala**
un hombre **santo**
una mujer **santa**

b) v obou rodech:

grande – gran

un **gran** éxito
una **gran** amabilidad

un edificio **grande**
una casa **grande**

4. ZÁJMENA

A. Zájmena osobní

- 1. osoba**
2. osoba

- 3. osoba**

číslo jednotné

yo, me, a mí, conmigo
tú, te, a ti, contigo
usted, le, le / la / lo
él, le, le / lo
ella, le, la

číslo množné

nosotros, nos
vosotros, os
ustedes, le, les / las / los
ellos, les, les / los
ellas, les, las

B. Zájmena zvratná

3. osoba	číslo jednotné	} jediný výraz	se, de/por sí, consigo
3. osoba	číslo množné		

C. Zájmena přivlastňovací

1. osoba	číslo jednotné	číslo množné
2. osoba	mi, mío, mía, míos, mías	nuestro, nuestra, nuestro, nuestras
3. osoba	tu, tuyó, tuya, tuyos, tuyas	vuestro, vuestra, vuestros, vuestras

1. osoba	číslo jednotné	číslo množné
2. osoba	su, suyo, suya, suyos, suyas	su, suyo, suya, suyos, suyas
3. osoba	su, suyo, suya, suyos, suyas	su, suyo, suya, suyos, suyas

D. Zájmena ukazovací

a) Rodová

rod mužský	číslo jednotné	číslo množné
rod ženský	este	estos
	esta	estas
rod mužský	číslo jednotné	číslo množné
rod ženský	ese	esos
	esa	esas
rod mužský	číslo jednotné	číslo množné
rod ženský	aquel	aquellos
	aquella	aquellas

b) Neutrální ke kategorii rodu: esto, eso, aquello, ello, lo.

E. Zájmena tázací

a) Rodová

rod mužský	číslo jednotné	číslo množné
rod ženský	cuánto	cuántos
	cuánta	cuántas
rod mužský	číslo jednotné	číslo množné
rod ženský	quién	quiénes
	cuál	cuáles

b) Neutrální ke kategorii rodu a čísla: qué, cuánto, cómo.

F. Zájmena vztažná

a) Rodová

rod mužský	číslo jednotné	číslo množné
rod ženský	cuyo	cuyos
	cuya	cuyas

b) Neutrální ke kategorii rodu a čísla: que, cuanto, como, lo que, lo cual.

G. Zájmena neurčitá

a) Rodová

rod mužský	číslo jednotné
rod ženský	alguno alguna
rod mužský	číslo jednotné
rod ženský	todo toda
rod mužský	číslo jednotné
rod ženský	mismo misma
rod mužský	číslo jednotné
rod ženský	(el) otro (la) otra
rod mužský	číslo jednotné
rod ženský	unos varios unas varias

číslo množné

algunos
algunas
číslo množné
todos
todas
číslo množné
mismos
mismas
číslo množné
(los) otros
(las) otras
číslo množné
cada uno
cada una

b) Neutrální ke kategorii rodu:

číslo jednotné	číslo množné
tal	tales

c) Neutrální ke kategorii rodu a čísla:

algo, alguien.

H. Zájmena záporná

a) Rodová

rod mužský	číslo jednotné
rod ženský	ninguno ninguna

číslo množné

ningunos
ningunas

b) Neutrální ke kategorii rodu a čísla:

nada, nadie.

5. ČÍSLOVKY

A. Číslovky základní

1 – uno, una	11 – once	21 – veintiuno, veintiuna
2 – dos	12 – doce	22 – ventidós, 23 – veintitrés
3 – tres	13 – trece	30 – treinta
4 – cuatro	14 – catorce	40 – cuarenta
5 – cinco	15 – quince	50 – cincuenta
6 – seis	16 – dieciséis	60 – sesenta
7 – siete	17 – diecisiete	70 – setenta
8 – ocho	18 – dieciocho	80 – ochenta
9 – nueve	19 – diecinueve	90 – noventa
10 – diez	20 – veinte	94 – noventa y cuatro

100 – ciento, před podstatným jménem cien	1.000 – mil
120 – ciento veinte	2.000 – dos mil
200 – doscientos, doscientas	10.000 – diez mil
300 – trescientos, trescientas	100.000 – cien mil
400 – cuatrocientos, cuatrocientas	1.000.000 – un millón
500 – quinientos, quinientas	1 miliarda – mil millones, un millardo
600 – seiscientos, seiscientas	
700 – setecientos, setecientas	
800 – ochocientos, ochocientas	
900 – novecientos, novecientas	
724 – setecientos / setecientas veinticuatro	

B. Číslovky řadové

a) Tvary

- 1o** – primero, primera, primeros, primeras
2o – segundo, segunda, segundos, segundas
3o – tercero, tercera, terceros, terceras
4o – cuarto, cuarto, cuarta, cuartos, cuartas
5o – quinto, quinta, quintos, quintas
6o – sexto, sexta, sextos, sextas
7o – séptimo, séptima, séptimos, séptimas
8o – octavo, octava, octavos, octavas
9o – noveno, novena, novenos, novenas
10o – décimo, décima, décimos, décimas

b) Krácení před podstatným jménem:

Před podstatným jménem rodu mužského se řadové číslovky **primero, tercero** (i ve složených tvarech) krátí na **primer, tercer: tercer día, vigésimo primer aniversario**, ale **primera semana**.

c) Číslovky neurčité

	číslo jednotné	číslo množné
rod mužský	mucho	muchos
rod ženský	muchacha	muchas
	číslo jednotné	číslo množné
rod mužský	poco	poca
rod ženský	poca	pocas

6. SLOVESA

A. Slovesa pravidelná

a) Jednoduché tvary

hablar

Přítomný čas: hablo, hablas, habla, hablamos, habláis, hablan

Jednoduchý minulý čas: hablé, hablaste, habló, hablamos, hablasteis, hablaron

recordar (ue)

Přítomný čas: recuerdo, recuerdas, recuerda, recordamos, recordáis, recuerdan

Rozkazovací způsob I.: recuerda, recordad **II.:** recuerde, recordemos, recuerden

Subjuntiv přítomného času: recuerde, recuerdes, recuerde, recordemos, recordéis, recuerden

medir (i)

Přítomný čas: mido, mides, mide, medimos, medís, miden

Rozkazovací způsob I.: mide, medid **II.:** mida, midamos, midan

Subjuntiv přítomného času: mida, midas, mida, midamos, midáis, midan

Jednoduchý minulý čas: medí, mediste, midió, medimos, medisteis, midieron

Gerundium: midiendo

dormir (ue,u)

Přítomný čas: duermo, duermes, duerme, dormimos, dormís, duermen

Rozkazovací způsob I.: duerme, dormid **II.:** duerma, durmamos, duerman

Subjuntiv přítomného času: duerma, duermas, duerma, durmamos, durmáis, duerman

Jednoduchý minulý čas: dormí, dormiste, durmió, dormimos, dormisteis, durmieron

Gerundium: durmiendo

d) Souhláskové změny (jsou ve slovníku uvedeny za příslušným slovem v závorce):

conocer (zc)

Přítomný čas: conozco, conoces...

Rozkazovací způsob II.: conozca, conozcamos, conozcan

Subjuntiv přítomného času: conozca, conozcas, conozca, conozcamos, conozcáis, conozcan

conducir (-ducir)

Přítomný čas: conduzco, conduces, ...

Rozkazovací způsob II.: conduzca, conduzcamos, conduzcan

Subjuntiv přítomného času: conduzca, conduzcas, conduzca, conduzcamos, conduzcáis, conduzcan

Jednoduchý minulý čas: conduje, condujiste, condujo, condujimos, condujisteis, condujeron

e) Ostatní nepravidelná slovesa (uvádíme tvary, v nichž se nepravidelnost projevuje):

dar

Přítomný čas: doy, das, da...

Rozkazovací způsob II.: dé, demos, den

Subjuntiv přítomného času: dé, des, dé, demos, deis, den

Jednoduchý minulý čas: di, diste, dio, dimos, disteis, dieron

decir

Přítomný čas: digo, dices, dice...

Rozkazovací způsob I.: di, decid **II.:** diga, digamos, digan

Subjuntiv přítomného času: diga, digas, diga, digamos, digáis, digan

Jednoduchý minulý čas: dije, dijiste, dijo, dijimos, dijisteis, dijeron

Budoucí čas: diré, dirás, dirá, diremos, diréis, dirán

Jednoduchý podmiňovací způsob: diría, diría, diría, diríamos, diríais, dirían

Gerundium: diciendo **Příčestí:** dicho

estar

Přítomný čas: estoy, estás, está, estamos, estáis, están

Rozkazovací způsob I.: está, estad **II.:** esté, estemos, estén

Subjuntiv přítomného času: esté, estés, esté, estemos, estéis, estén

haber

Přítomný čas: he, has, ha, hemos, habéis, han

Jednoduchý minulý čas: hube, hubiste, hubo, hubimos, hubisteis, hubieron

Budoucí čas: habré, habrás, habrá, habremos, habréis, habrán
Podmiňovací způsob: habría, habrías, habría, habríamos, habrías, habrían

hay

Přítomný čas: hay

Budoucí čas: habrá

Jednoduchý minulý čas: hubo

Imperfektum: había

Podmiňovací způsob: habría

Subjuntiv přítomného času: haya

Gerundium: habiendo

Příčestí: habido

hacer

Přítomný čas: hago, haces, hace, hacemos, hacéis, hace

Rozkazovací způsob I.: haz, haced **II.:** haga, hagamos, hagan

Subjuntiv přítomného času: haga, hagas, haga, hagamos, hagáis, hagan

Jednoduchý minulý čas: hice, hiciste, hizo, hicimos, hicisteis, hicieron

Budoucí čas: haré, harás, hará, haremos, haréis, harán

Podmiňovací způsob: haría, harías, haría, haríamos, haríais, harían

Gerundium: haciendo

Příčestí: hecho

ir

Přítomný čas: voy, vas, va, vamos, vais, van

Rozkazovací způsob I.: ve, id **II.:** vaya, vayamos, vayan

Subjuntiv přítomného času: vaya, vayas, vaya, vayamos, vayáis, vayan

Jednoduchý minulý čas: fui, fuiste, fue, fuimos, fuisteis, fueron

Gerundium: yendo **Příčestí:** ido

oir

Přítomný čas: oigo, oyes, oye, oímos, oís, oyen

Rozkazovací způsob I.: oye, oíd **II.:** oiga, oigamos, oigan

Jednoduchý minulý čas: oí, oíste, oyó, oímos, oísteis, oyeron

Subjuntiv přítomného času: oiga, oigas, oiga, oigamos, oigáis, oigan

Příčestí: oído

poder

Přítomný čas: puedo, puedes, puede, podemos, podéis, pueden

Subjuntiv přítomného času: pueda, puedes, pueda, podamos, podáis, puedan

Jednoduchý minulý čas: pude, pudiste, pudo, pudimos, pudisteis, pudieron

Budoucí čas: podré, podrás, podrá, podremos, podréis, podrán

Podmiňovací způsob: podrá, podrás, podrá, podríamos, podríais, podrán

Gerundium: pudiendo

poner

Přítomný čas: pongo, pones, pone, ponemos, ponéis, ponen

Rozkazovací způsob I.: pon, ponded **II.:** ponga, pongamos, pongáis

Subjuntiv přítomného času: ponga, pongas, ponga, pongamos, pongáis, pongan

Jednoduchý minulý čas: puse, pusiste, puso, pusimos, pusisteis, pusieron

Budoucí čas: pondré, pondrás, pondrá, pondremos, pondréis, pondrán

Podmiňovací způsob: pondrá, pondrás, pondrá, pondríamos, pondríais, pondrán

querer

Přítomný čas: quiero,quieres, quiere, queremos, queréis quieren

Subjuntiv přítomného času: quiera, quieras, quiera, queramos, queráis, quieran

Jednoduchý minulý čas: quise, quisiste, quiso, quisimos, quisisteis, quisieron

Budoucí čas: querré, querrás, querrá, querremos, querréis querrán

Podmiňovací způsob: querría / quisiera, querrías / quisieras, querría / quisiera, querríamos / quisíramos, querríais / quisierais, querrán / quisieran

saber

Přítomný čas: sé, sabes, sabe, sabemos, sabéis, saben

Rozkazovací způsob II.: sepa, sepamos, sepan
Subjuntiv přítomného času: sepa, sepas, sepa, sepamos, sepáis, sepan
Jednoduchý minulý čas: supe, supis, supo, supimos, supisteis, supieron
Budoucí čas: sabré, sabrás, sabrá, sabremos, sabréis, sabrán
Podmiňovací způsob: sabría, sabrías, sabría, sabríamos, sabrías, sabrán

salir

Přítomný čas: salgo, sales, sale, salimos, salís, salen
Rozkazovací způsob I.: sal, salid **II.:** salga, salgamos, salgan
Subjuntiv přítomného času: salga, salgas, salga, salgamos, salgáis, salgan
Budoucí čas: saldré, saldrás, saldrá, saldremos, saldréis, saldrán
Podmiňovací způsob: saldría, saldrías, saldría, saldríamos, saldrías, saldrán

ser

Přítomný čas: soy, eres, es, somos, sois, son
Rozkazovací způsob I.: sé, sed **II.:** sea, sean
Subjuntiv přítomného času: sea, seas, sea, seamos, seáis, sean
Jednoduchý minulý čas: fui, fuiste, fue, fuimos, fuisteis, fueron
Imperfektum: era, eras, era, éramos, erais, eran

tener

Přítomný čas: tengo, tienes, tiene, tenemos, tenéis, tienen
Rozkazovací způsob I.: ten, tened **II.:** tenga, tengamos, tengan
Subjuntiv přítomného času: tenga, tengas, tenga, tengamos, tengáis, tengan
Jednoduchý minulý čas: tuve, tuviste, tuvo, tuvimos, tuvisteis, tuvieron
Budoucí čas: tendré, tendrás, tendrá, tendremos, tendréis, tendrán
Podmiňovací způsob: tendría, tendrías, tendría, tendríamos, tendríais, tendrían

traer

Přítomný čas: traigo, traes, trae, traemos, traéis, traen
Rozkazovací způsob II.: traigamos, traigáis, traigan
Subjuntiv přítomného času: traiga, traigas, traiga, traigamos, traigáis, traigan
Jednoduchý minulý čas: traje, trajiste, trajo, trajimos, trajisteis, trajeron

valer

Časuje se stejně jako *salir*, pouze tvar rozkazovacího způsobu I. tvoří pravidelně: vale, valed.

venir

Přítomný čas: vengo, vienes, viene, venimos, venís, vienen
Rozkazovací způsob I.: ven, venid **II.:** venga, vengamos, vengan
Subjuntiv přítomného času: venga, vengas, venga, vengamos, vengáis, venga
Jednoduchý minulý čas: vine, viniste, vino, vinimos, vinisteis, vinieron
Budoucí čas: vendré, vendrás, vendrá, vendremos, vendréis, vendrán
Podmiňovací způsob: vendría, vendrías, vendría, vendríamos, vendrías, vendrían

ver

Přítomný čas: veo, ves, ve, vemos, veis, ven
Rozkazovací způsob II.: vea, veamos, vean
Subjuntiv přítomného času: vea, veas, vea, veamos, veáis, vean
Jednoduchý minulý čas: vi, viste, vio, vimos, visteis, vieron
Příčestí: visto

f) Nepravidelná příčestí:

abrir – abierto
cubrir – cubierto

decir – dicho
escribir – escrito

hacer – <i>hecho</i>	poner – <i>puesto</i>
imprimir – <i>impreso</i>	romper – <i>roto</i>
ir – <i>ido</i>	ver – <i>visto</i>
oír – <i>oído</i>	volver (ue) – <i>vuelto</i>

C. Sousednost časů

přímá řeč	nepřímá řeč
minulý čas podmiňovací způsob	minulý čas podmiňovací způsob
<i>Dijo: -Le ESCRIBO una carta.</i>	<i>Dijo que le ESCRIBÍA una carta.</i>
minulý čas podmiňovací způsob	minulý čas podmiňovací způsob
<i>Dijo: -Le ESCRIBIRÉ una carta.</i>	<i>Dijo que le ESCRIBIRÁ una carta.</i>
minulý čas podmiňovací způsob	minulý čas podmiňovací způsob
<i>Dijo: - Le ESCRIBÍ una carta.</i>	<i>Dijo que le HABÍA ESCRITO una carta</i>

D. Opisné vazby

a) Opisné vazby s infinitivem

acabar de + infinitiv: označuje bezprostředně předcházející děje, v záporu rovněž negaci vyvrcholení děje nebo nerovnosti.

estar a punto de + infinitiv: označuje bezprostřední záměr něco uskutečnit

hacer + infinitiv: označuje záměr přímět někoho k něčemu, nechat, dát něco udělat

ir a + inifintiv: označuje blízkou budoucnost nebo následnost děje, v imperfektu rovněž úmysl nebo záměr

tardar en + infinitiv: označení (příliš) dlouho trvajícího děje.

no tardar en: označuje bezprostřední záměr

tener que + infinitiv, haber de + infinitiv: užívají se pro označení nutnosti nebo povinnosti.

venir a + infinitiv: označuje přibližné ukončení děje.

volver a + infinitiv: užívá se k označení opakování děje.

b) Opisné vazby s gerundiem

seguir + gerundium: označuje opakování a pokračování děje.

estar + gerundium: označuje průběh děje.

ir + gerundium: označuje postupně přibývající děj.

Ilevar + gerundium: označuje děj, který po nějakou dobu trval nebo trvá

c) Opisné vazby s příčestím

estat + příčestí: označuje stav jako výsledek předchozího děje, příčestí se shoduje v rodě a v čísle s podmětem věty.

E. Trpný rod

- a) **Opisné pasivum:** **ser + příčestí** (příčestí se shoduje v rodě a v čísle s podmětem věty)
- b) **Zvratné pasivum:** **zvratné tvary sloves** (shoduje se v čísle s podmětem věty)

7. PŘÍSLOVCE

A. Tvoření

- a) **Od přídavných jmen v rodě ženském příponou –mente:** efectivamente, especialmente.
- b) **Tvarová shoda s přídavným jmeném v rodě mužském:** demasiado, alto.

B. Stupňování

a) Pravidelné základní tvar

claramente

despacio

komparativ

más claramente (que)

menos claramente (que)

más despacio (que)

menos despacio (que)

superlativ

lo más claramente (de)

lo menos claramente (de)

lo más despacio (de)

lo menos despacio (de)

b) Nepravidelné základní tvar

bien

mal

mucho

poco

komparativ

mejor (que)

peor (que)

más (que)

más (de + číslovka)

menos (que)

menos (de + číslovka)

superlativ

lo mejor (de)

lo peor (de)

lo más (de)

lo menos (de)

8. PŘEDLOŽKY

A. Předložky vlastní

a, con, contra, de, en, hacia, para, por, según, sobre

B. Předložky nevlastní

durante, incluso, salvo

C. Ustálená předložková spojení

acerca de, además de, cerca de, delante de, dentro de, después de, detrás de, junto a

9. SPOJKY A SPOJKOVÉ VÝRAZY

A. Spojky souřadící

- a) **Slučovací:** *y / e, ni* b) **Vylučovací:** *o / u* c) **Odporovací:** *pero*

B. Spojky podřadící

- a) **Ve větách podmětných a předmětných:** (předložka +) *que.*
 b) **Časové:** *cuando, hasta que, mientras (que)*
 c) **Příčinné:** *porque* b) **Podmínkové:** *si* c) **Přípustkové:** *aunque*

SKLADBA

1. VĚTA JEDNODUCHÁ (ZÁKLADNÍ PRAVIDLA)

- a) **Tvoření otázek:** • **otázka doplňovací:** *¿Qué tomas?; ¿Gonzalo es español?*
 • **otázka zjišťovací se změnou slovosledu:** *¿Es Gonzalo español?*
 • **otázka rozvažovací:** *¿Te escribo mi número de teléfono?*
- b) **Zápor:** *No he recibido su carta.*
*No he recibido **ninguna** carta.*
***Ningún** lugar le ha gustado tanto como Praga.*

2. SOUVĚTÍ SOUŘADNÉ

Věty v souřadném souvětí mohou být spojeny:

- a) **bezespojkově:** *Javier y sus amigos van en coche, Eva va en tren.*
 b) **prostřednictvím spojek, spojkových výrazů nebo částic:**
*Un choche quería adelantarme, **pero** no podía **y** entonces tuve que ir hacia derecha, **y** choqué contra una señal de tráfico.*

3. SOUVĚTÍ PODŘADNÉ

A. Souvětí s vedlejší větou podmětnou

(předložka +) *que* + oznamovací způsob slovesa: nepřímé oznámení
Mi opinión es que hace falta hacerlo.

(předložka +) *que* + *subjuntiv*: nepřímé oznámení (po výrazech vyjadřujících nejistotu postoj mluvčího ke sdělované skutečnosti)
Es probable que no tengas problemas.

nepřímý rozkaz nebo přání
Es necesario que lo hagamos.

(předložka +) *si*, tázací zájmena + oznamovací způsob slovesa: nepřímá otázka
No es importante si llegan hoy o mañana.

B. Souvětí s vedlejší větou předmětnou

que + oznamovací způsob slovesa: nepřímé oznámení
Dice que se lo escribiremos más tarde.

que + *subjuntiv*: nepřímé oznámení (po výrazech vyjadřujících nejistotu, pravděpodobnost, očekávání, postoj mluvčího ke sdělované skutečnosti):
Espero que sea cierto.

nepřímý rozkaz nebo přání:
Quiero que me digas algo.

si, tázací zájmena + oznamovací způsob slovesa: nepřímá otázka
No sabíamos si ya se lo habían dicho.
Me preguntó cuándo se lo daría.

Pozor: v obou těchto typech souvětí se může uplatňovat pravidlo o souslednosti časů.

C. Podmínková souvětí reálná (v přítomnosti):

vedlejší věta: *si* + přítomný čas, hlavní věta: budoucí / přítomný čas, rozkazovací způsob
Si quieres, comeremos en ese restaurante.
Si queréis, podemos jugar.
Lleva el saco de dormir si quieres acampar.

4. POLOVĚTNÉ KONSTRUKCE

Antes de + infinitiv: *Lo hará antes de salir.*

Después de + infinitiv: *Después de escribirle*, recibió la noticia.

Para + infinitiv: *Trabajé en un restaurante para pagarme los estudios.*

Sin + infinitiv: *Si seguimos pensando sin hacer nada, se nos va a pasar el día.*